

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	111/668-0/2017
Érkezett:	2017 MÁRC 03.
Példány:	3
Melléklet:	3+ 1 BÍRÓSÁGI AKTA db
Kezelőiroda:	

A Pécsi Törvényszék Pécsett, a 2017. év február hó 22. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

indítványt:

A bíróság a 2012. évi C. törvény (Btk.) 461.§ (4) bekezdése alaptörvény ellenességének megállapítását, egyben az alaptörvény ellenes rendelkezés *pro futuro* megsemmisítését kezdeményezi a 2011. évi CLI. törvény 25.§ (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b.) pontja alapján.

I n d o k o l á s

A Baranya Megyei Főügyészség M.I.B.1119/2015/13-I. számú vádiratában [REDACTED] vádlottat 1 rb. a Btk.178.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés c.) pontja szerint minősülő különösen jelentős mennyiségű kábítószerre tartással elkövetett bűntettével vádolja.

A vádirati tényállás szerint [REDACTED] vádlott [REDACTED] települése él és a [REDACTED] szám alatti „Pacsjeros” elnevezésű vendéglátó egységet üzemeltette. 2015. február 21. napján a Baranya-Megyei Rendőr-főkapitányság házkutatást tartott a fenti vendéglátó egységben, majd a vádlott [REDACTED] szám alatti lakóhelyén, valamint az általa üzemben-tartott [REDACTED] forgalmi rendszámú Audi típusú járműben. A házkutatás során lefoglalásra került sor, a lefoglalt bűnjelkekből kimutatott anyagok közül az amfetamin és az AB-CHMINACA a Btk.459.§ 18. pont a.) alpontja szerint kábítószernek minősülnek.

A Btk.461.§ (1) bekezdés ad.) alpontja szerint az amfetamin-bázisra vonatkozóan a csekély mennyiség felső határa 0,5 gramm. Az AB-CHMINACA szintetikus cannabinoid, amelyre a Büntetőkönyvről szóló törvény (vagy más jogszabály) nem határozza meg tételesen a csekély mennyiség felső határát.

A Btk. 461.§ (4) bekezdése szerint a 176-180. § alkalmazásában az (1)-(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer

a) csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának hétszeres mértékét nem haladja meg,

b) jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának száznegyvenszeres mértékét meghaladja,

c) különösen jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának ezernégyszázszoros mértékét meghaladja.

A vádirat a Pécsi Törvényszékre 2016. július 21. napján érkezett és 15.B.233/2016. szám alatt került iktatásra, az ügyben a bíróság 2016. szeptember 22. napján és 2017. február 2. napján tartott érdemi tárgyalást.

A bíróságnak az ügy elbírálása során a bűnjelként lefoglalt anyagokról meg kell állapítania, hogy a lefoglalást időpontjában kábítószernek vagy új pszichoaktív anyagnak minősülnek-e. Ezt követően rögzítenie kell azt is, hogy amennyiben a bűnjelként lefoglalt anyag kábítószer, a lefoglalt mennyiség csekély, jelentős vagy különösen jelentős mennyiségűnek minősül a Btk.461.§-a alapján.

A fentieket követően határozhat a bíróság a vád tárgyává tett cselekmény minősítéséről, tehát az AB-CHMINACA vonatkozásában Btk.461.§ (4) bekezdését alkalmaznia kell.

A bíróság álláspontja szerint azonban a Btk. 461.§ (4) bekezdése alaptörvény ellenes és azt a bíróságnak az elbírálás során alkalmaznia kell. A fentiekre figyelemmel a Be.307.§ (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Be.266.§ (1) bekezdésének b.) pontjára – az eljárást felfüggesztette és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte, az alábbiak szerint:

Az Alkotmánybíróság hatáskörét az AB törvény 25.§ (1) bekezdésére és az Alaptörvény 24. cikkére alapítja a bíróság. A 2011. évi CLI. törvény (AB törvény) 25.§ (1) bekezdése értelmében ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

Az Alaptörvény 24. cikke szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját.

A felülvizsgálni kért jogszabály a 2012. évi C. törvény (Btk.) 461.§ (4) bekezdése, mely szerint *a 176-180. § alkalmazásában az (1)-(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer*

a) csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának hétszeres mértékét nem haladja meg,

b) jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának száznegyvenszeres mértékét meghaladja,

c) különösen jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának ezernégyszázszoros mértékét meghaladja.

A jogsérelem megállapítása esetén a bíróság a Btk.461.§ (4) bekezdése alaptörvény ellenességének megállapítását, egyben az alaptörvény ellenes rendelkezés pro futuro megsemmisítését kezdeményezi. A törvényszék álláspontja szerint az alaptörvény-ellenességet a jogalkotó mulasztással idézte elő, ezért a törvényszék indítványozza, hogy a mulasztást elkövető szervet - határidő megjelölésével – az Alkotmánybíróság hívja fel feladatának teljesítésére. (AB törvény 41.§ (1) és 46.§ (1) bekezdése).

A sérelmezett jogszabályi rendelkezés az alábbi indokok alapján ellentétes az Alaptörvénnyel:

A Btk. 461.§ (1)-(3) bekezdései kábítószerenként pontosan és nevesítve rögzítik milyen tömegű kábítószer minősül a Btk.176.§-180.§ alkalmazásában csekély, jelentős és különösen jelentős mennyiségnek. Ezzel szemben a Btk.461.§ (4) bekezdése a törvény által nem nevesített anyagok vonatkozásában a jogalkalmazó számára nem vagy kizárólag önkényesen értelmezhető rendelkezést tartalmaz a Btk.461.§ (1)-(2) bekezdésében fel nem sorolt kábítószer mennyiségének megállapításakor.

A törvény miniszeri indokolása mindössze a következőket tartalmazza:

„A kábítószer csekély és jelentős mennyiségének fogalma a Btké.-ből átkerül a törvénybe. A 461. § (1) bekezdése szerinti felsorolás a leggyakrabban előforduló anyagok esetében rögzíti a csekély mennyiségre irányadó határértéket. A mennyiségi határok a szakértői szerv állásfoglalásának megfelelően módosulnak: a törvény meghatározza a csekély (és a jelentős) mennyiség konkrét értékét mepedron (4-metil-metkatinon) MDPV, metilon, 4-MEC, 4-fluoramfetamin és GHB (gamma-hidroxi-vajsav/gamma-hidroxibutánsav) esetén.... a törvény úgy rendelkezik, hogy ilyen esetekben a csekély mennyiség legfeljebb a tiszta hatóanyag-tartalom hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának hétszerese. A leggyakrabban előforduló kábítószeres esetekben a jelentős mennyiség továbbra is a csekély mennyiség felső határának húszszorosa marad. A törvény új kategóriaként bevezeti a különösen jelentős mennyiséget, ez a csekély mennyiség felső határának kétszázszorosa, tehát a jelentős mennyiség tízszerese lesz. A törvény által külön nem nevesített anyagok mennyiségi határai vonatkozásában a 461. § (4) bekezdése ad iránymutatást.”

Eseti döntés, jogegységi döntés sem áll rendelkezésre, a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ nem adott ki ajánlást vagy módszertani levelet.

A alaptörvény következő rendelkezéseivel ellentétes tehát a bíróság álláspontja szerint fenti jogszabályhely:

C. cikk: A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

A hatalom megosztás elve a korlátlan hatalom kizárását, a hatalmi ágak elválasztását, egyensúlyát és együttműködési kötelezettségét egyszerre jelenti. A bíróság álláspontja szerint valamennyi kábítószer vonatkozásban szükséges a csekély, jelentős és különösen jelentős mennyiségnek megfelelő tömeg jogalkotó általi pontos meghatározása. Esetlegesen értelmező rendelkezés útján a jogalkotónak kellett volna megállapítania, kit tekinthet a jogalkalmazó „hozzá nem szokott fogyasztónak”, és mi „az átlagos hatásos adag”, az értelmező rendelkezés hiányát a jogalkalmazó nem pótolhatja. Jelenleg a jogalkalmazó orvos-szakértő kirendelésével határozhatja meg a fenti jogszabályhely pontos tartalmát, mely a bíróság álláspontja szerint az alaptörvénnyel ellentétes. A jogalkalmazó a hatalmi ágak elválasztása alapján nem alkothat jogszabályt, míg a szakértők is vitatják esetleges kompetenciájukat. (15.B.233/2016/31.számú jegyzőkönyve [redacted] orvos-szakértő meghallgatása).

XXVIII. cikk: A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A bíróság e teleologikus jogértelmezéssel sem tudja meghatározni, hogy ki tekinthető „hozzá nem szokott fogyasztónak”. A vád tárgyává tett szerhez hozzá nem szokott vagy általánosságban a kábítószerhez (gyógyszerhez) hozzá nem szokott fogyasztót? (Egyéni toleranciában is hatalmas különbségek vannak a fogyasztók között).

Mi tekinthető „hozzá szokásnak”? Azonos-e a korábbi kábítószer-függőséggel? Mik az ismérvei?

Mi az „átlagos hatásos adag”? A fogyasztó által a terjesztőtől megvásárolt egyszeri adag vagy ennek az egyszeri adagnak a tiszta-hatóanyag tartalma?

Ennek a kérdésnek az eldöntése eredményezi a jogalkalmazás során a legnagyobb eltéréseket, és a cselekmény minősítésére is alapvető kihatással bír. A jogalkalmazó kénytelen jelenleg önkényesen az egyszeri adag – bázis formában megadott - tiszta hatóanyag-tartalmával számolni, mert ez a terhelt számára kedvezőbb, azonban álláspontunk szerint ez a joggyakorlat szintén jogalkotásnak minősül, hiszen a Btk.461.§ (4) bekezdésében ez nem szerepel. A „hatásos adag” vonatkozásában a kábítószer használat mely módja értendő? (Nyálkahártyán, orálisan illetve rektálisan egészen más mennyiség a „hatásos adag”).

A fentieken túl rendkívül aggályos, hogy a szakértők maguk hivatkoznak arra, hogy a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ nem adott ajánlást a törvény által külön nem nevesített anyagok mennyiségi határai vonatkozásában. Bár a törvényszék álláspontja szerint ez nem is tartozik a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ hatáskörébe, a jogalkalmazás további esetlegességét és kiszámíthatatlanságát eredményezi. A szakértők az interneten hozzáférhető ajánlásokból dolgoznak a szakvélemény előterjesztése során, melyek vagy illegális terjesztők weboldalai vagy fogyasztói ún. chat-oldalak, ahol a fogyasztók egyes illegális anyagokkal kapcsolatos tapasztalataikat osztják meg egymással.

XXVIII. cikk: Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt. Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy - nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben - más állam joga szerint nem volt bűncselekmény. Ezért valamennyi kábítószer vonatkozásban szükséges a csekély, jelentős és különösen jelentős mennyiségnek megfelelő tömeg jogalkotó általi pontos, törvényben rögzített meghatározása.

A bíróság álláspontja szerint a tisztességes eljárás követelményébe ütközik, hogy a bíróság a terhelt esetleges bűnösségét olyan szakértői véleményre mint bizonyítási eszközre vagy önkényes jogértelmezésre alapítsa, mely az interneten hozzáférhető ajánlásokon alapszik. A szakvélemény előterjesztése során a szakértők maguk hivatkoznak arra, hogy ezek az ajánlások illegális terjesztők weboldalai vagy fogyasztói ún. chat-oldalak., a szakvéleményben ezekre a weboldalakra utaló link is szerepel, mint forrás.

XV. cikk: A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinnek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Jelenleg egyértelműen hátrányosabb helyzetben vannak azok a terhelték, akiknél a Btk.461.§ (1)-(2) bekezdésében nem nevesített anyagot foglalnak le, mert a jogalkalmazás esetleges és nem

kiszámítható, egy adott lefoglalt mennyiség meggyénként/szakértőnként eltérően minősülhet. (Maga a terhelt sincs és nem is lehet tudatában annak, hogy adott esetben mekkora mennyiségű kábítószer birtokol.)

A támadott rendelkezés ezen túlmenően az Alaptörvény **B) cikkének (1) bekezdésében** megfogalmazott jogállamiságból következő jogbiztonság követelményét is sérti.

Az Alkotmánybíróság 9/1992. (I. 30.) AB határozata – álláspontunk szerint jelenleg is irányadó határozata - szerint ugyanis a jogállamiságból következő jogbiztonság követelményének érvényesülése nem csupán „az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények kiszámíthatóságát is” (ABH 1992, 59, 65.)

A bíróság álláspontja szerint a jogbiztonság és kiszámíthatóság követelményeinek megfelelően **valamennyi kábítószer vonatkozásban szükséges a csekély, jelentős és különösen jelentős mennyiségnek megfelelő tömeg jogalkotó általi pontos meghatározása.**

A fentiek alapján a bíróság álláspontja szerint a Btk.461.§ (4) bekezdésének pro futuro megsemmisítése szükséges és mivel az alaptörvény-ellenességet a jogalkotó mulasztással idézte elő, ezért indítványozza a bíróság, hogy a mulasztást elkövető szervet - határidő megjelölésével – az Alkotmánybíróság hívja fel feladatának teljesítésére.

Pécs, 2017. február 22.

dr. Darvasi Szilvia s.k.
a tanács elnöke

Lőrinc Sándor s.k.
ülnök

Marton Ferencné s.k.
ülnök

kiadmány hitelesítő

1. 2018

2. 2019

3. 2020

4. 2021

5. 2022

6. 2023

7. 2024